



هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «علوم تشریح سر و گردن»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: علوم تشریح سر و گردن	تعداد واحد: ۱/۲ واحد نظری	
گروه هدف: دانشجویان پزشکی	پیش نیاز درس: مقدمات علوم تشریح	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: علوم تشریح	شماره درس: ۱۰۲۱۳۱	
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: سعید کربلایی دوست	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: علوم تشریح
اطلاعات تماس:		
نشانی محل کار: دانشکده پزشکی - گروه علوم تشریح		
ایمیل: karbalas@sums.ac.ir		
تلفن محل کار: 32304372 داخلی 4281		
ساعات دسترسی به استاد: ساعات اداری		
اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر طاهره طلائی	مرتبه علمی: استاد	گروه آموزشی: علوم تشریح
اطلاعات تماس:		
نشانی محل کار: دانشکده پزشکی - گروه علوم تشریح		
ایمیل: Talaeit@sums.ac.ir		
تلفن محل کار: 32304372 داخلی ۴۲۹۳		
ساعات دسترسی به استاد: ساعات اداری		
اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر محمدرضا نام اور	مرتبه علمی: دانشیار	گروه آموزشی: علوم تشریح
اطلاعات تماس:		
نشانی محل کار: دانشکده پزشکی - گروه علوم تشریح		
ایمیل: Namavarm@sums.ac.ir		
تلفن محل کار: 32304372 داخلی 4284		
ساعات دسترسی به استاد: ساعات اداری		

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

درس علوم تشریح سر و گردن شامل آناتومی و جنین شناسی می باشد. قسمت آناتومی بررسی ماکروسکوپی (برروی جسد، مولاژ، و آموزش های مجازی)، میکروسکوپی (اسلایدهای میکروسکوپی و مجازی) و تکامل سر و گردن می باشد که دانش آموخته بتواند از دانش بدست آمده در دروه های بعدی تحصیل، پاتوفیزیولوژی و بالینی بیماری های سر و گردن را با توجه به شناخت آناتومی و طبیعی آن را درک نماید.

اهداف درس

هدف کلی: آشنایی دانشجو با آناتومی سطحی، رادیولوژیک و توپوگرافیک، جنین شناسی و نکات بالینی سر و گردن و اختلالات مرتبط با آناتومی این ناحیه

اهداف شناختی

علوم تشریح سر و گردن

اهداف اختصاصی

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

الف - استخوان بندی گردن

- وضعیت تشریحی جمجمه را بیان کند.
- تقسیم بندی جمجمه را بیان کند.
- استخوانهای کاسه سر و صورت را نام ببرد
- مشخصات نمای بالایی، جلوی، عقبی، خارجی و قاعده ای جمجمه را بیان نماید.
- مشخصات حفره جمجمه را بیان نماید.
- مشخصات استخوان های لامی و فک پایینی را بیان نماید
- مشخصات حفره کاسه چشم و بینی را بیان نماید
- سینوس های اطراف بینی را نام ببرد
- مشخصات کلی مهره های گردنی را بیان کند
- در صورت بیان نکات کلینیکی و یا مشاهده عکس های رادیولوژیک و دیدن مولاژ، آناتومی مرتبط با آن را بیان کند

ب- مفاصل سر و گردن

- چگونگی مفصل شدن بین استخوان گیجگاهی و فک پایینی فکی را توضیح دهد
- چگونگی مفصل شدن بین استخوان های جمجمه را توضیح دهد
- چگونگی مفصل شدن بین جمجمه و اولین مهره گردنی را توضیح دهد
- چگونگی مفصل شدن بین اولین و دومین مهره گردنی را توضیح دهد
- رباط های بین دومین مهره گردنی و جمجمه را نام ببرد
- در صورت بیان نکات کلینیکی و یا مشاهده عکس های رادیولوژیک و دیدن مولاژ، آناتومی مرتبط با آن را بیان کند

پ- ناحیه گردن

حدود اناتومیک گردن را بیان کند.

- اتصالات و مجاورات فاسیاهای گردنی را توضیح داده و مسیر انتشار عفونتهای گردنی را پیش بینی نماید.
- مثلث های گردن و منشأ، مسیر، مقصد ماهیچه های مربوطه و اعصاب آنها را توضیح دهد.
- منشأ، مسیر، شاخه ها و محدوده انتشار شریانها، وریدها و لنف گردن را توضیح دهد.
- منشأ، مسیر، شاخه های اعصاب شبکه گردنی، اعصاب مغزی واقع در گردن و زنجیره سمپاتیک گردنی را توضیح دهد.
- آناتومی ماکروسکوپی نای، مری گردنی و تیروئید، پاراتیروئید، (مجاورات با حلق و حنجره) و خونرسانی و اعصاب مربوطه را توضیح دهد.
- با توجه به آناتومی سطحی ساختمانهای طبیعی یاد شده، نای، تیروئید و نبض شریانی و سایر اجزا را لمس نماید.
- با توجه به موقعیت مثلثهای گردنی و ساختمانهای واقع در عمق آنها ساختمانهای درگیر در طی صدمات وارده به گردن را پیش بینی نماید.
- آناتومی سطحی، رادیولوژیک و بالینی ناحیه گردن را بیان نماید.

در صورت بیان نکات کلینیکی و یا مشاهده عکس های رادیولوژیک و دیدن مولاژ، آناتومی مرتبط با آن را بیان کند

ت - ناحیه سر و صورت

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

- آناتومی ماکروسکوپی، فاسیا، عضلات سطحی وعمقی، مبدأ و مسیر عروق، اعصاب، شاخه ها و محدوده انتشار لنف ناحیه صورت و پوشش سر را شرح داده و اختلالات مهم ناشی از صدمه به اعصاب، عروق مربوط و ارتباطات وریدهای صورت با وریدهای داخل جمجمه را پیش بینی نماید.
- آناتومی ماکروسکوپی ناحیه پاروتید، گیجگاهی و زیر گیجگاهی و مجاورات و محتویات آنها را شرح دهد.
- منشأ، مسیر، شاخه های عروق و اعصاب نواحی فوق را شرح داده و مسیرهای مناسب را جهت بیحس نمودن اعصاب مربوطه را پیش بینی نماید
- آناتومی سطحی، رادیولوژیک و بالینی ناحیه سر را بیان نماید.

در صورت بیان نکات کلینیکی و یا مشاهده عکس های رادیولوژیک و دیدن مولاژ، آناتومی مرتبط با آن را بیان کند

ث- لایه های پوشاننده مغز و نخاع و فضاهای واقع در فاصله آنها

- آناتومی سخت شامه، عنکبوتیه، نرم شامه، مایع مغزی نخاعی و فضاهای خارج سخت شامه ای، زیر سخت شامه ای، زیر عنکبوتیه و نحوه ترشح و جذب مایع مغزی نخاعی را توضیح دهد.
- شریانها، وریدها، سینوس های وریدی، لنف و اعصاب این لایه ها را توضیح دهد.
- آناتومی سطحی، رادیولوژیک و نکات بالینی مربوط به پرده های مغز و نخاع و فضاهای واقع در آنها را بیان نماید.

جنین شناسی سر و گردن

هدف کلی

آشنایی دانشجو با نحوه تکامل سر و گردن و اختلالات مرتبط با آن

اهداف اختصاصی:

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

- نحوه تکامل قوسها، بن بست ها و شکافهای حلقی و قسمت هایی که توسط هر یک ایجاد می شود را شرح دهد.
- ناهنجاری ها و تغییر در جایگاه ساختارهای مشتق از قوسهای حلقی را پیش بینی نماید.
- جریان سلولهای ستیغ عصبی و نقش آنها در تکامل گانگلیونها و مشتقات هر قوس حلقی را شرح دهد.
- نقش ژنهای Hox و رتینویک اسید در شکل زایی هر قوس را بیان کند و ناهنجاری حاصله ناشی از افزایش و یا کاهش رتینویک اسید را پیش بینی نماید.

- چگونگی تکامل زبان را بیان کند.
- نحوه تکامل صورت را شرح دهد.
- نحوه تکامل تیروئید را توضیح دهد.
- نحوه تشکیل کام و حفره بینی را بیان کند.
- چگونگی تکامل دندانها را شرح دهد.
- با توجه به نحوه تکامل هر بخش علل ایجاد ناهنجاریها را شرح دهد و عوارض حاصله را پیش بینی کند.
- در صورت ارائه سندرم یا ناهنجاری که قبلاً در کلاس ذکر نشده، دانشجو با توجه به اطلاعات خود علت ایجاد سندرم مربوطه را توضیح دهد.
- در صورت دادن شکل کتاب یا اشکالی که مرتبط به درس است ولی دانشجو قبلاً ندیده است، موارد خواسته شده را نام گذاری کند.

اهداف مهارتی

محدوده سر ، صورت و گردن را بر روی بدن زنده و مولاژ شناسایی کند

عضلات عروق و اعصاب مهم بالینی سر ، صورت و گردن را بر روی مولاژ و کاداور شناسایی کند

تقسیمات و محتویات مهم بالینی مثلث های گردن را در بدن زنده مولاژ و کاداور شناسایی کند

تقسیمات و محتویات مهم بالینی ناحیه گیجگاهی و تحت گیجگاهی را در مولاژ و کاداور شناسایی کند

لایه های پوشاننده مغز و نخاع و فضاهای واقع در فاصله آنها را بر روی مولاژ و کاداور شناسایی کند

آناتومی سطحی سر ، صورت و گردن را روی بدن زنده یا کاداور نشان دهد

با دیدن کیسه های ناهنجار در ناحیه سر و گردن علت جنینی انرا بیان کند.

با نشان دادن اشکال چند مورد ناهنجاری مادرزادی ناحیه سر و گردن از دانشجویان خواسته خواهد شد که به بحث پیرامون علت نقص جنینی از منظر جنین شناسی بپردازند.

اهداف نگرشی

. نکات اخلاقی و شرعی در ارتباط با تشریح جسد، اجتناب از تشریح بیش از موارد مورد نیاز، احترام به جسد ها و تعهد و مسئولیت در حفظ، نگهداری

و دفن صحیح و انجام موارد شرعی مربوط به جسد رعایت کند

در حفظ، نگهداری و جلوگیری از آسیب به وسیله های کمک آموزشی و آزمایشگاهی مانند مولاژ ها، مدلها، سیستم ها، برنامه ها و نرم افزارهای

الکترونیکی، ابزار تشریح، ابزارهای نگهداری جسد و سایر موارد .احساس مسئولیت کند

به نظم و مقررات فضاهای آموزشی مانند حضور به موقع، اصول ایمنی و بهداشتی، اصولی اخلاقی و حرف های براساس شیوه نامه های موجود مقید

باشد

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

راهبرد آموزشی این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی **Blended Learning** ارائه می شود. شرایط عادی حدود 70 درصد به شیوه حضوری و 30 درصد با استفاده از شیوه های الکترونیکی ارائه می شود(شامل ابزارهای تعاملی سامانه مدیریت یادگیری) (نوید .) 1 تکالیف و فعالیت های یادگیری، تالار گفتگو، خودآزمون ها و همچنین کلاس مجازی برای رفع اشکال و ارتباطات تعاملی مستمر با اساتید .کلیه محتواها و منابع آموزشی، خودآزمون ها و تکالیف و غیره بر روی سیستم مدیریت یادگیری نوید ارائه می شود.

روش تدریس حضوری

. پاورپوینت، ارایه مورد بالینی و بحث در گروه های کوچک، پرسش و پاسخ، فیلم کوتاه

روش تدریس الکترونیکی

. ارائه کنفرانس بصورت LMS و نمایش فیلم آموزشی جنین شناسی و تشریح جسد

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

درسنامه

منابع آموزشی کمکی

Clinical anatomy_ R.Snell

Langmans' Medical Embryology last edition , T.W.Sadler

تجهیزات و امکانات آموزشی

. سالن سخنرانی

. وسایل و تسهیلات کمک آموزشی (ویدیو پروژکتور و کامپیوتر)

• مولاژ و کاداور، فیلم، نرم افزار، تصاویر. X-ray, MRI & CT

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجو	نوع ارزشیابی
۱	کوئیز	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۱	فعالیت کلاسی	
۰	امتحان میان ترم	
۱۸	امتحان پایان ترم	ارزشیابی پایانی (پایان دوره)
۲۰		جمع کل

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه فرمایید.

مقررات

- حداقل نمره قبولی ۱۰
- تعداد دفعات مجاز غیبت موجه در کلاس حد اکثر ۴/۱۷ جلسه تئوری و عملی

علوم تشریح سر و گردن دانشجویان پزشکی ورودی بهمن - ۹۹ ترم چهارم

نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۲ تعداد واحد: ۱/۲ واحد

ردیف	مطلب	مدت ارائه (ساعت)	زمان ارائه درس	مدرس	حضوری	مجازی	گروه ارائه دهنده	محل تشکیل کلاس
۱	Skull	۲		سعید کربلایی دوست			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۲	skull	۲		سعید کربلایی دوست			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۳	Skull, Joints	۲		سعید کربلایی دوست		*	علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۴	Neck	۲		سعید کربلایی دوست			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۵	Neck	۲		سعید کربلایی دوست			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۶	Neck and submandibular region	۲		سعید کربلایی دوست			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۷	Face and parotid region	۲		دکتر نام اور		*	علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۸	Temporal & infratemporal region	۲		دکتر نام اور			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۹	Scalp Interior of skull and meninges	۲		دکتر نام اور			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۱۰	Development of Head & neck	۲		دکتر طلایی			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی
۱۱	Development of Head & neck	۲		دکتر طلایی			علوم تشریحی	سالن دانش دانشکده پزشکی